

NOTA naar aanleiding van het EINDVERSLAG der Commissie van Rapporteurs over het ontwerp van wet tot verhooging van het IVde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1898. (204)

1. Uit de redactie der opmerking van eenige leden meent de ondergeteekende te mogen afleiden dat de waarschuwing — immers in het algemeen gegeven — niet betreft de onderhavige aanstelling; en dit te eer, waar het hier geen uitbreiding in den eigenlijken zin geldt, doch het verkrijgen van eene nieuwe (hulp) kracht van bijzonderen aard voor eene nieuwe taak van bijzonderen aard.

2. Inderdaad mag als axioma worden vooropgesteld, dat in de gevangnissen moet worden gewerkt, en mag men doen uitkomen, dat gevangenen, in vrijheid verkeerende, zouden hebben gearbeid of zouden hebben moeten arbeiden.

Doch evenzeer dient te worden aanvaard, dat daadwerkelijk de gevangenisarbeid afbreuk aan de particuliere nijverheid kan doen en in zekere mate doet.

Hier tegen nu behoort zooveel mogelijk te worden gewaakt.

Centrale leiding en uitbreiding van den arbeid ter voorziening in de behoeften van het Rijk schijnen daartoe voorshands de aangewezen weg en het aangewezen middel.

Wel onttrekt ook de Rijksarbeid evenals die voor rekening van particulieren eene zekere hoeveelheid werk aan de algemeene arbeidsmarkt, maar de eerste brengt niet zooals de tweede een zekere voorraad producten op de goederenmarkt en oefent daarmee geen druk uit op de marktprijzen en arbeidslonen.

Hierdoor wordt deze vorm van gevangenisarbeid de minst schadelijk geacht.

Wat de mogelijkheid van afkeuring van producten van den gevangenisarbeid bij de Departementen van algemeen bestuur en daaronder ressorteerende administratiën betreft, de opgedane ervaring geeft geen grond voor vrees te dien opzichte, terwijl bovendien mag worden gewezen op de „eenstemmige uitspraak van door gevangenisarbeid benadeelden, die voorzeker niet van een te welwillend oordeel verdacht kunnen worden omtrent de soliditeit der gevangenisproducten”, aldus vermeld in het verslag der commissie van onderzoek in zake de concurrentie voor den gevangenisarbeid (bladz. 49)

In dat verslag vindt ook het overige hierboven sub 2 opgemerkte zijn steun.

In de vergadering der Tweede Kamer van 16 Juni jl. (*Handelingen* 1071) is door den ondergeteekende reeds de mogelijkheid van vervaardiging van voorwerpen van dagelijksch gebruik ten behoeve van lieden met weinig of geen koopkracht, met raadpleging van besturen van liefdadige instellingen, in uitzicht gesteld, een middel eveneens in opgemeld verslag besproken en aanbevolen.

De Minister van Justitie,

CORT v. D. LINDEN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot voorziening in de verdediging van de Noordzeekust in de provincie Noordholland, tusschen de Helderse en Hondsbosche zeeveringen. (188)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

1. Het was der Regeering aangenaam te vernemen, dat onderscheidene leden zich met dit wetsontwerp ingenomen verklaarden, waardoor inderdaad aan een zeer langdurig verschil van gevoelen betreffende de regeling van een gewichtig belang een einde zal worden gemaakt, op eene wijze door vele leden billijk, en wat de kosten aangaat, niet te bezwarend voor het Rijk geacht.

2. De Nota van het lid, den heer Röell, waarvan de wel-

willende strekking door den ondergeteekende ten zeerste wordt gewaardeerd, vindt in de deze Memorie vergezellende Nota eene afzonderlijke beantwoording.

Met betrekking tot de financieele gevolgen der wet, waartrent enkele leden eene geruststellende verklaring verlangden, moge naar die Nota worden verwezen. Geheel deelt de ondergeteekende overigens het gevoelen, in meer dan eene afdeeling uitgesproken, dat het hier een zeer buitengewoon geval betreft in de regeling waarvan in geen geval een antecedent mag worden gezien voor andere gevallen, gelijk door de Regeering uitdrukkelijk op den voorgrond is gesteld.

Op dit oogenblik kan nog niet worden medegedeeld of bij minnelijke schikking de beschikking zal kunnen worden verkregen over die gedeelten der duinstrook, waarin werken zullen zijn uit te voeren.

Inderdaad rust noch op de gemeente Callantsoog, noch op de eigenaren der duinstrook de verplichting om te gedoogen, dat de Staat tegen het buitenbeloop of in den buitenzoom verdedigingswerken aanlegt. De bedoeling der opmerking in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betrof echter uitsluitend de duinen in dat Verslag genoemd en daaruit kan geen gevolg worden getrokken voor andere duinen in het algemeen, allerminst voor die duinen, welke begrepen zijn in een waterschapsverband in eene andere provincie, gelijk de duinen aan de Noordzee op het eiland Voorne en Putten.

Art. 2. Onder „Kosten van Aanleg” behooren ook die van onteigening, waar die noodig mochten zijn.

De bedoeling is de verrekening tusschen het Rijk en de provincie jaarlijks te doen plaats hebben.

*De Minister van Waterstaat,
Handel en Nijverheid,*

C. LELY.

NOTA.

Hoewel de voorgestelde regeling, blijkens de verklaringen in de stukken, het karakter draagt van eene beslissing in een speciaal geval en niet als antecedent kan gelden, tracht de geachte steller der Nota, die het Voorloopig Verslag vergezelt, daartegenover de Regeering te brengen tot de erkenning dat zij door die regeling is gekomen tot een stelsel, dat in beginsel overeen zou komen met het door de Staten van Noordholland steeds ontwikkelde gevoelen. Zoodanige erkenning zou echter weinig strooken met de gedachte, waarvan de Regeering bij dit voorstel is uitgegaan, en waarbij zij meent te moeten blijven. Ook nu wil zij de waarde van de beschouwingen, welke over de verplichtingen van het Rijk van de zijde van Noordholland geleverd zijn, in de phase waarin het vraagstuk deze kustverdediging door het besluit der Staten van Maart jl. is gekomen, liever in het midden laten, al zou zij geneigd zijn te verklaren, zich daaromtrent in het algemeen met de opmerkingen van den in de Nota bedoelden „bevoegden deskundige” te kunnen vereenigen.

Nochtans kan geenszins worden toegegeven dat de tweede overweging van het Statenbesluit van 29 Maart 1898 er op wijst, dat nu zal zijn uitgemaakt „dat de verdediging der Noordzeekust als Rijkszaak tot de verplichtingen van het Rijk behoort”. In die overweging is dat volstrekt niet te lezen; maar, met de Staten acht de ondergeteekende het wenschelijk het reeds zoo lang hangende verschil tot een einde te brengen, zonder evenwel de wijze waarop dit geschiedt, als een antecedent te willen doen gelden, omdat:

1°. waar het steeds erkende beginsel, dat de onmiddellijk belanghebbende gronden in de kustverdediging hebben bij te dragen, wordt behouden, tevens regel moet blijven dat de uitvoering der werken door hen, met medewerking van het bevoegde gezag, en niet door het Rijk geschiedt, zij het dan ook met Rijkshulp, zoo noodig;

2°. in beginsel aan de oprichting van een waterschap, omvattende al de gronden die bij de kustverdediging belang hebben, de voorkeur moet worden gegeven;